

**Տ. ՆԱՐԵԿ ԱԲԵՂԱ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱՏՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ԹԱԴԵՈՍ ԵՎ ԲԱՐԴՈՒՂԻՄԵՈՍ ԱՌԱՔՅԱՆՆԵՐԻ
ՏՈՆԻՆ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(4 դեկտեմբերի 2004 թ.)

*«Եւ կոչեցեալ առ ինքն զերկուրասանեսին
աշակերտսն Իւր, եւր նոցա իշխանութիւն աշ-
տոց պղծոց հասել զնոսա, եւ բժշկել զամենայն
ցասա եւ զամենայն հիւսանդութիւնս»:*

(Մաթթ. Ժ 1)

Միրելի բարեպաշտ հավաքակիցներ, անհուն վայելքի, հոգեկան ցնձության, հոգեզը-
վարճ գոհունակության, անկողոպտելի երջանկության, անանցանելի բերկրանքի, անպար-
փակելի ուրախության, անբավ երախտագիտության, անկորնչելի խոնարհության և անմա-
րելի սիրո պահ է այսօր մեզ համար, քանի որ օրվա խորհուրդը ողջ հավաքացյալ ժողո-
վըդին ի մի է բերել Հայաստան աշխարհի բոլոր եկեղեցիներում, որովհետև րոն է համայն
հայության համար, «Տոն Մրբոց առաքելոցն և առաջին լուսաորջացն մերոց Թաղէոսի և
Բարդուղիմէոսի»:

Քրիստոս ոչ միայն ընտրեց Իր աշակերտներին, նրանց վերածելով առաքյալների, ոչ թե
ունեցավ առաքյալներ Իր շուրջը, այլ Ինքն իսկ եղավ Առաքյալը: Ինքն էր առաջին առաք-
յալի փոխարը և փոխարը բոլոր առաքյալների, որովհետև ո՛վ կարող է լինել քրիստոնյա և
առաքյալ չլինել: Քրիստոնյա լինել և առաքյալ չլինել, կնշանակի քրիստոնյա չլինել: Ուս-
տի, Եկեղեցին առաքելություն չունի, Եկեղեցին ինքն առաքելություն է, ոչ թե նրա համար,
որ իր պարտավորություններից մեկն է քարոզելը, այլ Եկեղեցի լինել՝ նշանակում է քարո-
զություն լինել կյանքով, խոսքով և մանավանդ գործով, ըստ առաքյալի խոսքի. «Ինչպես որ
մեռած է մարմինը առանց հոգու, այնպես էլ մեռած է հավաքը առանց գործերի» (Հակոբ. Բ 26):

Հիսուս ոչ թե առաքելությունը որպես բարեպաշտական զգացումի իբրև արտահայտու-
թյուն փվեց Իր առաքյալներին, այլ թե Իրենից հետո Իր առաքյալներն ինչ պիտի անեին,
ճշտեց նրանց ուղեգիծն ըստ Իր հետևյալ խոսքի. «Ով որ ձեզ լսում է, Ինձ է լսում, և ով որ
ձեզ է մերժում, Ինձ է մերժում, և ով որ Ինձ է մերժում, Ինձ ուղարկողին է մերժում, և ով որ
Ինձ է լսում, լսում է նրան, ով Ինձ ուղարկեց» (Ղուկ. Ժ 16): Ուրեմն առաքյալը նա է, ում երբ
որ լսենք, լսած կլինենք Քրիստոսին, եթե Քրիստոսին անարգենք, Հայր Աստծուն անար-
գած կլինենք, իսկ եթե Աստծուն անարգենք, մենք մեզ անարգած կլինենք, քանի որ մենք
Աստծո ձեռքի գործն ենք: Ահա այսպիսի խորությամբ Քրիստոս ընդգծել է առաքելության
գաղափարն ու փոխարը և մանավանդ առաքելության ուղին է գծել մեր բոլոր առաքյալնե-
րի համար: Հեղափար, Հիսուս առաքելությունը փվել է որպես իշխանություն, ոչ թե միայն
իբրև պարտականություն. «Ամեն Սուրբ Հոգին: Եթե մեկի մեղքերը ներեք, նրանց ներված
կլինի. եթե մեկի մեղքերը չներեք, ներված չի լինի» (Հովհ. Ի 22):

Բայց առաքյալը նա է, ով նշանակված է Քրիստոսի Ավետարանը քարոզելու ըստ Տիրոջ հետևյալ խոսքի. «Տիրոջ Հոգին իմ վրա է, դրա համար իսկ օծեց ինձ, ինձ ուղարկեց աղքատներին ավետարանելու, սրբով բեկյալներին բժշկելու, գերիներին ազատում քարոզելու...» (Դուկ. Դ 18):

Առաքելության գաղափարը ուրիշ բան չէ, եթե ոչ՝ գաղափարն այն անձի, ով գիտի իր հավաքացած ճշմարտության հաղթանակի համար ինքնիրեն փալ որպեսզի գին: Ո՛չ կայսերական բանակը և ո՛չ էլ հռոմեական լեգեոնները չկարողացան այդ ուժը խորտակել: Հռոմեական կայսրության կրկեսների մեջ երբ քրիստոնյաներին նետում էին գազանների առջև, երբ հռոշտվում էին նրանց մարմինները, և ժողովուրդը փեսնելով հրճվում էր, երբ կայսրն այդ փեսարաններով ժողովրդին գոհացում էր փալիս, որպեսզի քաղաքական հարցերով չգրադվեն, այդ բոլոր երևույթների ելունում չնկատվող մի շող կար: Շար-շարերը երբ փուն էին վերադառնում, իրենք իրենց ասում էին. «Այս ի՞նչ բան է, որ մարդ կարող է նույնիսկ գազանի բերանի մեջ հռոշտվել, բայց այդ հավաքը չուրանալ»: Եվ սա ամենևին զարմանալի չէ և ոչ էլ բնավ փարօրինակ, բանի որ քրիստոնյան պետք է ապրի իբրև մեկ անգամ մեռնող և պետք է մեռնի իբրև հավիտենական ապրող:

Միրելիներ, նույն այս անբանքարաթաքույց կերպով նվիրումի և նահապակության արակ Ս. Թադեոս և Ս. Բարդուղիմեոս առաքյալները հետևելով համբառնալուց առաջ փասնեկուսին ուղղած մեր Տիրոջ պարզամին, թե՛ «Գնացեք... և բոլոր մարդկանց քարոզեցեք Ավետարանը» (Մարկ. ԺԶ 16), իրենց հավաքի ու սիրո սերմերը եկան ու ցանեցին հայոց հողում և այն իրենց նահապակության արյունով ոռոգեցին՝ դառնալով Հայոց Եկեղեցու հավերժահասարա սյուներն ու հայ ժողովրդի հավիտենական կյանքի ռահվիրաները: Իրենց քարոզությամբ և մանավանդ նահապակությամբ լուսավորեցին մեր ազգին՝ ցրելով հեթանոսության խավարը և մեզ ավանդեցին Քրիստոսի հավաքի ճշմարտությունը, որով էլ հեղաշրջվեց հայի կյանքը:

Հայ ժողովուրդը, որի այսօրվա գավակները լինելու պարիվն ունենք բոլորս անխտիր, միշտ իր կյանքն ապրեց քայլելով առաքյալների գծած ճանապարհով: Պարզ խոսքով՝ մեր ազգն իր մեջ կենդանի, ներգործոն պահեց առաքյալների քարոզած և իրենց իսկ արյունով սրբագրած ու մեզ ավանդած հավաքը: Բայց այդ ճանապարհին հետևելով մեր ազգը միայն նահապակություններ չարձանագրեց իր կյանքի շրջագծից ներս: Այլև, շնորհիվ քրիստոնեության, ունեցավ նաև բազում հաղթանակների ձեռքբերումներ: Այլ խոսքով՝ Հայոց աշխարհը միշտ «Գեթսեմանի» ու «Գողգոթա», «Խաչ» ու «թաղման պարպեզ», «փշեպսակ» ու «պարանք» չեղավ: Այդ բոլորը լինելով հանդերձ՝ նա եղավ նաև «Թաքոր լեռ» ու «Գալիլիա», ուր մեր ազգն ունակությունն ունեցավ պայծառակերպվելու և իր ծանր ու խոր վերբերից հարություն առնելու...:

Եվ մենք, որպես ազգ, հավաքարմորեն քայլեցինք այդ ճանապարհով և ամուր պահեցինք Քրիստոսի հավաքը, որ կյանք ներշնչեց գերեզմանվելու պայմաններին հաճախ ենթարկված մեր ժողովրդին, հույս հոսեցրեց մահվան վրանցից այնքան հաճախ այցելված մեր սրբերին, լույս ցնցողեց հայոց «մթնած երկնք»ից՝ Լուսավորչի կանթեղի շողակաթումով, Օշականում հավերժահանգիստ գրած Սուրբ Մաշտոցի պարզևած գրերով և Ավարայրի դաշտում նույն այդ հավաքի համար մարտնչած Սուրբ Վարդանի հաղթանակած սրով:

Շնորհիք, սէր և խաղաղութիւն եղիցին ընդ ձեզ և ընդ ամենեւեւսնս։ Ամէն։